

Energiaverotuksen tiekartta -hanke

**1. Ohjausryhmän kokous
9.12.2021, Teams -etäkokous**

08/12/2021 VTT – beyond the obvious

Energiaverotuksen tiekartta – VTT selvitys

- VTT:n työ on taustaselvitys VM:lle liittyen energiaverotuksen tiekarttaan, joka on kirjattu hallitusohjelmaan.
- Tarkasteluiden kohteena ovat ainoastaan lämmityspolttoaineiden ja työkoneiden polttoaineiden valmisteverot ja sähkövero (l. liikenne on tarkastelun ulkopuolella).
- Haastatteluiden, kirjallisuuden, sekä kansallisen ja EU-politiikan (ml. FitFor55) perusteella laaditaan vaihtoehtoiset laskennalliset skenaariot, joissa tarkastellaan muutamia esimerkkejä em. energiaverojen muutosten vaikutuksista (energiajärjestelmä, kasvihuonekaasupäästöt, verokertymät, jne.).

Työn taustaa

- VM:n tilaamat aiemmat VTT:n selvitykset liittyen lämmityspolttoaineiden valmisteveroihin (CHP-veroleikkuriselvitys, lämmityspolttoaineiden elinkaariset KHK-päästökertoimet, lämmityspolttoaineiden valmisteveroselvitys yhteistyössä VATT:n ja HY:n kanssa)
- VN-TEAS –HIISI-hanke (valm. 1.12.2021) ja HIISI:n jatkoselvitys
- Selvitys työkoneiden KHK-päästövähennysmahdollisuuksita (YM:n tilaus)
- Em. selvityksiä hyödynnetään vaihtoehtoisten skenaarioiden määrittelyissä ml. tarkasteltavat valmisteverovaihtoehdot.

Työn toteutus ja tilanne

1. Työ on käynnistetty kirjallisuuskatsauksella (ml. EU:n energiaverodirektiiviehdotus) sekä toimialojen haastatteluilla.
2. HIIStin ja sen jatkohankkeen skenaarioita käytetään tämän hankkeen tulevaisuuden kehitysurina
3. Veromallit määritetään mm. haastatteluiden ja ohryn ohjauksen avulla
 - TIMES-VTT –malliajot tehdään siten, että sovelletaan jokaista veromallia jokaisessa skenaarioissa
 - Veromallien vaikutuksia vertaillaan skenaarioittain ja skenaarioiden välillä
4. Tulokset raportoidaan 28.2.2022 mennessä

Energiaverotuksen tiekarttaselvitys

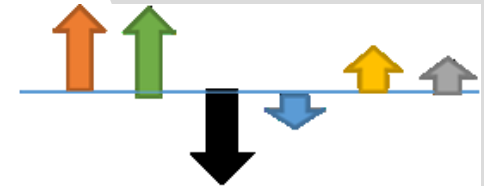
- Verotuksella vaikutetaan laajasti

Verotusmalleissa muistettava risteävät vaikutukset

Esimerkkihahmotelmia:

Sähköverojen alentaminen

Puun polton verottaminen suurissa yksiköissä

Fossiilisia polttoaineveroja korotetaan pikku hiljaa

Mahdollisia tarkasteltavia verokohtia

- Päästökauppasektorin ja taakanjakosektorin päästöohjaus
 - tällä hetkellä energiaverorakenne ei tee eroa näiden kahden välillä, mutta tiettyjen verotukien perusteluna on käytetty päästökauppasektoriin kuulumista
 - päästökaupan ja energiaverotuksen päällekkäinen ohjaus, taakanjakosektorin päästövähennysvelvoitteet
- Veron peruste
 - esim. energiasisällön mukaan, CO2 päästöjen mukaan jne.
- Veron kokonaistaso
- Poikkeukset ja verokantojen rajaukset
 - mitkä olisi perusteltuja ja millä aikajänteellä
- Sähkön ja energiatuotteiden verotuksen mahdollinen yhteys
- Biomassan verokohtelu
 - erilaiset biomassajakeet
- Veroton ensikäyttö ja sen rajaukset
- Miten energiaverotuksen pitäisi suhtautua hiilidioksidin talteenottoon?

Energiaverotiekarttaselvitys

- Toimijoiden haastattelut

Haastattelukysymykset

1. Nykyisen energiaverorakenteen hyvät ja huonot puolet (pl. liikenne). Ajatuksia kehityssuunnista ja –tarpeista? Vertailut muiden maiden energiaverojärjestelmiin – hyviä (t. huonoja) esimerkkejä?
2. EU:n energiaverodirektiiviehdotus (FitFor55) – hyvät ja/tai huonot puolet, löytyykö selkeitä ongelmakohtia Suomen näkökulmasta?
3. Sosiaalinen oikeudenmukaisuus sekä ympäristövaikutukset – mihin asioihin pitäisi kiinnittää huomiota tai varautua arvioitaessa energiaverojärjestelmän kehityssuuntia?
4. Ideoita tai ajatuksia vaihtoehtoisista laskennallisista skenaariotarkasteluista.

VTT:n energiaverotiekarttaselvitys -haastattelut

YHTEISÖ	AIKA
Metry	25.11
EK	25.11
Kemianteollisuus	29.11.
Bioenergia	30.11.
Sitra	1.12.
TT	2.12.
ET	2.12.
MTK	14.12.

Haastattelutuloksia

Nykyinen veromalli

■ Hyvä kokonaisuus

- Sähköveron muutos sai kiitosta
- Kohdistuu pääasiassa haitalliseen toimintaan mutta ottaa huomioon teollisuuden kilpailukykynekökulman ja transitioprosessin

■ Huoli energiaverokertymän riittävydestä tulevaisuudessa

- Miten toimitaan kun energiaverot luonnollista tietä vähenevät?

■ Pienet yksityiskohdat:

- Lämmityspolttoaineiden kaksinkertainen hiilidioksidirasite suurissa laitoksissa (hiilidioksidikomponentti, päästökauppa), varsinkin kun energiantensiivisenteollisuuden veronpalautus poistumassa
- Huoli turpeen alasajosta aiheutuvasta (hallitsemattoman) suuresta muutosnopeudesta etenkin koneyrityksille.

Haastattelutuloksia

55-paketin energiaverodirektiiviehdotus

■ Polttoaineet

- Volyyimiverotuksesta energiasisältöverotukseen - askel oikeaan suuntaan
- Veroporrastus - oikeasuuntainen, ympäristövaikutukset huomioiva
- Varsinainen CO2-komponentti huomioitaneen laajenevan päästökaupan avulla

■ Sähkö

- Kaksiportaisen sähkön verotuksen poistuminen - mitä vastustetaan - on suurin huolenaihe
- Sähkön verotaso suhteessa muihin verotaseihin herätti keskustelua

■ Bioenergia

- Koetaan, että edelläkävijöitä rankaistaan, jos bioenergialle tulee vero; hidastaa siirtymää fossiilisista
- Bioenergian verotukselle myös kannatusta – ajoitus!
- Puun ensisijaisen käyttötarkoituksen pitäisi vaikuttaa verotukseen, eli toiveena olisi, ettei tukki- tai ainespuun jäteainesta (sahanpuru, kuori, ligniini...) verotettaisi

Haastattelutuloksia

55-paketti

- Vety
 - Vedyn verotus samalla lailla kuin sähkön eli käyttöä verotetaan?
 - Halutaan varmistua, että vedyn raaka-ainekäyttö säilyisi verottomana
- Liikenteen ja lämmityksen päästökauppa
 - Alkaminen, tai toteutumatta jääminen, tulee vaikuttamaan energiaveroehdotuksen sisältöön
 - Ei ole järkevää yhdistää liikennettä ja lämmitystä samaan kokonaisuuteen
 - Päästöjen vähentämisen marginaalikustannukset ovat avian eri luokkaa näillä sektoreilla
- *"Verotuksessa ainoastaan CO2 (ja metaani) tulisi huomioida; muut ympäristötekijät sääntelyllä"*
- Energiatehokkuusdirektiivin katto tulee vastaan, kun siirrytään vetytalouteen, mikä on erittäin ristiriitaista

Haastattelutuloksia

Sosiaalinen oikeudenmukaisuus, aluekysymykset

- *"Energiaköyhyyttä tulee hoitaa sosiaalipolitiikan avulla, ei verotuksella tai energiayhtiöiden laskutusta rajoittamalla"*
- *"Yhdellä toimenpiteellä ratkotaan yhtä ongelmaa, muuten joudutaan vaikeuksiin"*
- Turvekysymys
 - Muutosnopeus: veron korotuksista tuen jakamiseen
- Puun korjuuketjut ja tehtaات ovat alueellisia työllistäjiä, kuten turve